

**PVDA-SCHOKPLAN VERLAAGT STROOMFACTUUR GEZINNEN
MET GEMIDDELD 454 EURO**

Met een ambitieus schokplan wil de PVDA de forse stijging van de energieprijzen zo snel mogelijk het hoofd bieden. Door de btw naar 6% te verlagen en de helft van de groene stroomkosten uit de elektriciteitsfactuur van de gezinnen te halen daalt de stroomfactuur van een gemiddeld gezin met 454 euro. Het biedt de nodige ademruimte en dat is ook dringend nodig, nu steeds meer gezinnen het moeilijk krijgen om het hoofd boven water te houden.

De PVDA lanceert [een website](#) waar gezinnen zelf kunnen berekenen hoeveel ze zouden besparen dankzij de maatregelen die de linkse partij voorstelt. De linkse partij financiert haar plan onder andere door de woekerwinsten van Electrabel en grote commerciële zonneparken af te romen.

PVDA-schokplan voor goedkopere stroom

Nooit betaalden we zoveel voor gas en elektriciteit. Federale energiewaakhond CREG rekende uit dat we in september 2021 ruim 700 euro meer betaalden aan gas en elektriciteit dan exact een jaar eerder. Ondertussen zijn de prijzen nog gestegen. Pas vanaf de zomer van 2022 zouden we volgens de regulator prijsdalingen mogen verwachten. Mensen maken zich grote zorgen over hoe ze het allemaal betaald gaan krijgen.

De PVDA vraagt dat de regeringen in ons land onmiddellijk ingrijpen om de energiefactuur van de mensen te verlagen. De linkse partij stelt daarom haar eigen schokplan voor.

1.. We verlagen de btw op gas en elektriciteit van 21% naar 6%

In ons land betalen we nog altijd 21% btw op energie, evenveel als op champagne en kaviaar. Die btw wordt trouwens berekend op het geheel van de factuur, wat maakt dat we in ons land belastingen betalen op heffingen en belastingen.

Deze zomer besliste de Spaanse regering om de btw op energie terug te brengen van 21% naar 10%. In Italië besliste de regering om die te doen zakken naar 5%. De

Tsjechische regering besliste zelfs om de btw op elektriciteit en gas tijdelijk volledig op te heffen. Landen als Griekenland (6%), Malta (5% op elektriciteit), Luxemburg (8%) hanteerden al lagere btw-tarieven. PVDA wil ook in ons land de btw verlagen, meer bepaald naar 6%.

2. We halen progressief de kosten voor groene stroom uit de elektriciteitsfactuur

Op de elektriciteitsfactuur vind je vandaag zo'n taks of tien, die samen met de btw en de netkosten ondertussen al meer dan de helft van de factuur uitmaken. We spreken dan ook niet voor niets van een verkapte belastingbrief. Bijzonder creatieve geesten kwamen op de proppen met een reeks bijdragen, heffingen en andere toeslagen waarbij de consument vaak het raden heeft naar de eigenlijke bestemming. In het oog springen vooral de bijdragen die wij als consument via onze energiefactuur betalen voor de financiering van de subsidies voor groene stroom via zonnepanelen (regionaal) of windmolenparken op zee (federaal).

Het is sociaal onrechtvaardig om het energiebeleid en de energietransitie via de factuur te financieren: door de subsidies voor bv. zonnepanelen af te wentelen op de consumenten breekt men met het fundamenteel principe dat de breedste schouders de grootste lasten moeten dragen.

Wij willen de kosten voor groene stroom op termijn dan ook uit de elektriciteitsfactuur halen. We doen dit progressief door in eerste instantie de bestaande regionale heffingen (de zogenaamde 'openbare dienstverplichtingen' van distributienetbeheerders en leveranciers) op de elektriciteitsfactuur al te halveren. We schuiven de helft van de kosten door naar de algemene begroting en organiseren een grondige audit om de oversubsidiëring van commerciële winstgevende zonneparken aan te pakken (zie onder).

3. Opbrengst: gemiddeld gezin bespaart jaarlijks 454 euro op energiefactuur

Beide maatregelen gecombineerd doen de energiefactuur van gezinnen in ons land flink dalen, met respectievelijk een kwart (- 23,7 %) voor elektriciteit en iets meer dan een tiende (- 12%) voor gas. Voor een Belgisch gezin met een gemiddeld

energieverbruik¹ betekent dit een besparing op jaarbasis van 240 euro voor elektriciteit en 214 euro voor gas. De totale energiefactuur daalt dus met 454 euro. Dat is meer dan vijf keer zoveel dan wat de federale en Vlaamse regering samen voorzien van korting (77 euro in 2021).

	Huidige factuur ²	PVDA-plan	Besparing (in euro)	Besparing (in procent)
Elektriciteit (gemiddeld gezin, 3.500 kWh/jaar)	1.017,5 €/jaar 84,8 €/maand	776,9 €/jaar 64,7 €/maand	240,6 €/jaar 20,1 €/maand	-23,7 %
Aardgas (gemiddeld gezin dat verwarmt met aardgas, 23.260 kWh/jaar)	1.739,3 €/jaar 144,9 €/maand	1.525,7 €/jaar 127,1 €/maand	213,6 €/jaar 17,8 €/maand	-12,3 %

Online energielcalculator: www.verlaagdefactuur.be

De PVDA lanceert een website waar gezinnen zelf kunnen berekenen hoeveel euro ze maandelijks op hun energiefactuur besparen dankzij de maatregelen van het schokplan voor goedkopere energie. Met deze online calculator wil de partij druk zetten op de regering om zo snel mogelijk actie te ondernemen. Het biedt ook concreet perspectief voor gezinnen die zich steeds meer zorgen maken over hoe ze de eindjes aan het einde van de maand aan elkaar kunnen knopen.

Financiering: room woekerwinsten van Electrabel en co af

We moeten zo snel mogelijk evolueren naar een energiebeleid waar de breedste schouders de grootste lasten dragen. Vandaag is dat omgekeerd. Je betaalt als consument niet alleen voor de kosten voor de productie van energie op zich, maar draait via de maandelijkse afrekening ook op voor heel wat netkosten, een resem groene stroomtoeslagen en een taks of tien (zie bijlage). Terwijl steeds meer gezinnen zich daardoor blauw betalen voor stroom, rinkelt de kassa van de energiemultinationals, grote commerciële spelers die zich op de markt van

zonnepanelen gooiden én die van de overheid (dankzij bijkomende btw-inkomsten). Wij draaien dit om: we verlichten de energiefactuur van de consumenten en sturen de rekening naar Electrabel & Co.

Inschatting van de kostprijs van het PVDA-schokplan:

- btw-verlaging: in 2020 berekende het Rekenhof³ dat een btw-verlaging naar 6% in totaal 973 miljoen euro zou kosten (698 miljoen euro voor de btw-verlaging op elektriciteit, 275 miljoen euro voor gas). De hogere btw-inkomsten waar de overheid vandaag op rekt dankzij de forse stijgingen van de energieprijzen, moeten voor de PVDA integraal aangewend worden om de energiefactuur van de gezinnen te doen dalen;

- de helft van de regionale heffingen voor groenestroomcertificaten uit de elektriciteitsfactuur van de gezinnen halen en verschuiven naar de algemene begroting zou in Vlaanderen ongeveer 600 miljoen euro kosten

Om deze verlaging van de energiefactuur voor de gezinnen te financieren, vuren we een drietrapsraket af om de woekerwinsten van (1) Electrabel en (2) andere commerciële grootspelers aan te pakken en (3) een deel van de ETS-inkomsten te gebruiken.

1. We romen de woekerwinsten van de Belgische kerncentrales af

We heffen een taks op de woekerwinsten die Electrabel momenteel boekt op de afgeschreven kerncentrales. Dankzij de zogenaamde wet van de marginale prijsvorming kan Electrabel de goedkope stroom uit haar afgeschreven kerncentrales vandaag verkopen aan de hoogste (gas)prijs van de markt. De studiedienst van de PVDA berekende dat de overwinsten voor de energiemultinational oplopen tot meer dan 120 miljoen euro per maand.

2. We romen de woekerwinsten op de zonneplantages van Fernand Huts & Co af

We halen de helft van de openbare dienstverplichtingen die de subsidiekosten voor zonnepanelen moeten dekken, uit de elektriciteitsfactuur en verschuiven die naar de

begroting. Een audit moet uitzoeken hoeveel van de totale subsidies geschrapt kunnen worden. Naar schatting gaat ongeveer de helft van de groenestroomcertificaten naar grote commerciële zonneparken. Het kan niet dat lage inkomens, alleenstaanden en gezinnen zich blauw betalen om de woekersubsidies aan zonnepaneelkoningen als Fernand Huts en banken als ING te dekken.

3. We gebruiken een deel van de ETS-inkomsten die sterk stijgen

De verhoging van de prijs voor CO₂-uitstootrechten doet de energiefactuur toenemen maar zorgt ook voor de overheid voor een meerinkomst. Voor het jaar 2021 zouden de inkomsten die ons land uit de veiling van emissierechten op de Europese ETS-markt haalt oplopen tot een half miljard euro. Een deel van deze inkomsten moeten ingezet worden om de factuur van de gezinnen te doen dalen.

Dringende noodzaak om de energiefactuur te verlagen

De energieprijzen gaan door het dak. Consumenten krijgen van hun energieleverancier voorstellen toegestuurd om hun maandelijks voorschot te verdubbelen of te verdrievoudigen. Sommige getuigenissen spreken zelfs van voorschotten die vijf keer zo hoog liggen. Pas vanaf volgende zomer van 2022 zouden de prijzen dalen. Dat is gewoon onhoudbaar.

Zonder verwarming en verlichting kan je niet menswaardig leven. We hebben energie nodig om te koken en ons te verwarmen. Zonder stroom geen wasmachine, geen verlichting, geen televisie en geen internet. Energie: je kan gewoon niet zonder. Het overgrote deel van de mensen heeft geen andere keuze dan de hoge energieprijzen op te hoesten. Veel mensen getuigen dat ze zich heel veel zorgen maken om het allemaal nog rond te krijgen.

• Een alleenstaande mama van twee schoolgaande kinderen veranderde begin dit jaar van energieleverancier, na de prijzen op de markt te hebben vergeleken. Ze koos voor Luminus omdat dat het meest voordelig was voor haar. Ze kiest wel voor een voorschot van € 45 per maand, net als daarvoor. Deze maand krijgt ze een voorstel van Luminus in

de mailbox om het maandelijkse voorschot op te trekken naar maar liefst € 277. Dat is zes keer meer dan van wat ze voordien betaalde. Dit kan ze gewoon niet betalen. Ze hoopt dat de prijzen snel terug gaan zakken, zodat ze bij de eindafrekening niet effectief zo veel moet betalen.

• 'Op het einde van de maand komt alles samen. Elektriciteit gaat van 350 euro naar 780 euro. Die factuur valt in de bus op het moment dat mijn dochter in een nieuwe school van start ging waar we 610 euro moeten betalen voor de (verplichte) aankoop van een laptop, 190 euro voor een treinabonnement en 220 euro voor een busabonnement. Mijn partner is op invaliditeit gevallen maar trekt maar een lage uitkering van net geen 1000 euro omdat ie vorige maand nog een stukje werkte. Ik ga door op automatische piloot alhoewel ik goed beseft dat ik ofwel geneukt ga worden door een burn out ofwel een maagzweer. Ik kijk reikhalzend uit naar de terugbetaling van de belastingen, want volgens de berekeningen zou ik 2000 euro terugkrijgen, dat zou een adempauze geven. Maar volgende zomer op reis gaan zit er niet in vrees ik.'

Als er niets verandert, gaan mensen moeilijke keuzes moeten maken. Want de hogere maandelijkse voorschotten en de peperdure afrekeningen brengen het gezinsbudget - waar het nu al vaak puzzelen is - steeds meer onder druk. Als er niets verandert, zal deze energiecrisis steeds meer mensen in armoede duwen.

We moeten onze energie in eigen handen nemen voor groene en goedkope stroom

Met dit schokplan willen we de energiefactuur van mensen op heel korte termijn flink doen zakken. Dat is dringend nodig om de mensen onmiddellijk de nodige ademruimte te geven. Maar deze crisis maakt eens te meer duidelijk dat energie te belangrijk is om aan de vrije markt over te laten. De liberalisering van de energiesector is uitgelopen op een totale mislukking. De markt zou voor concurrentie zorgen, maar we kregen monopolies die ons volledig afhankelijk maken van wat er door de aandeelhouders beslist wordt. De markt zou voor lagere prijzen zorgen, maar nooit betaalden we zoveel voor gas en elektriciteit als vandaag. De markt zou voor meer duurzame stroom zorgen, maar de noodzakelijke energietransitie verloopt o zo moeizaam en o zo chaotisch.

De samenleving moet opnieuw controle krijgen op de energieproductie. We willen de hefboomen van onze toekomst zelf in handen krijgen. Om mens en milieu op de eerste plaats te zetten, niet langer de winsten van de private aandeelhouders. In plaats van Engie, EDF & co willen we een publieke energiebedrijf, in handen van de samenleving en onder democratische controle. Met inspraak van consumenten en werknemers. Dat publiek energiebedrijf moet werk maken van grootschalige investeringen in hernieuwbare en betaalbare energie. In plaats van de huidige wirwar van energietarieven bij commerciële energieleveranciers waar mensen in verloren lopen, hanteert het een gereguleerd, goedkoop energietarief.

Bijlage: de energiefactuur als verkapte belastingbrief

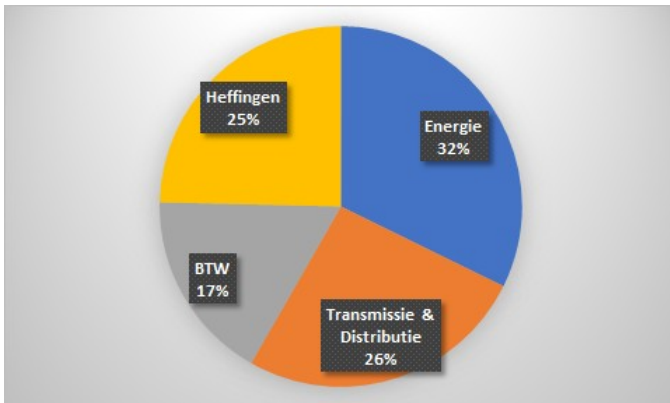
Momenteel zijn het vooral de prijzen op de internationale markten die de prijzen de lucht doen inschieten. Maar dat we ons vandaag blauw betalen aan energie, heeft minstens evenveel te maken met het feit dat de vele overheden die ons land rijk is, van de energiefactuur een verkapte belastingbrief hebben gemaakt. Ons energiefactuur bestaat vandaag grosso modo uit vier grote onderdelen:

1. De energieprijis: dit is de eigenlijke stroomprijs, die je per kilowattuur aan je energieleverancier betaalt voor het opwekken van de stroom – en reken daar maar een flinke schep winst bovenop. Deze energiecomponent maakt een derde (32%) van de elektriciteitsfactuur uit, bij de gasfactuur is dat 58,4%.⁴
2. Een reeks netkosten: het gaat voornamelijk over de kosten om de stroom van de energiecentrales tot bij jou thuis te krijgen – maar heimelijk heeft men hier ook heel wat andere zaken in verwerkt;
3. Een taks of tien: bijzonder creatieve geesten kwamen op de proppen met een reeks bijdragen, heffingen en andere toeslagen waarbij de consument vaak het raden heeft naar de eigenlijke bestemming. In het oog springen vooral de bijdragen die wij als consument via onze energiefactuur betalen voor de financiering van de subsidies voor groene stroom via zonnepanelen of windmolenparken op zee;

4. Last but not least betalen we op dit alles ook nog eens 21% btw, evenveel als op champagne en kaviaar. U leest het goed: de btw wordt berekend op het geheel van de factuur, wat maakt dat we in ons land belastingen betalen op... belastingen.

Samenstelling electriciteitsfactuur

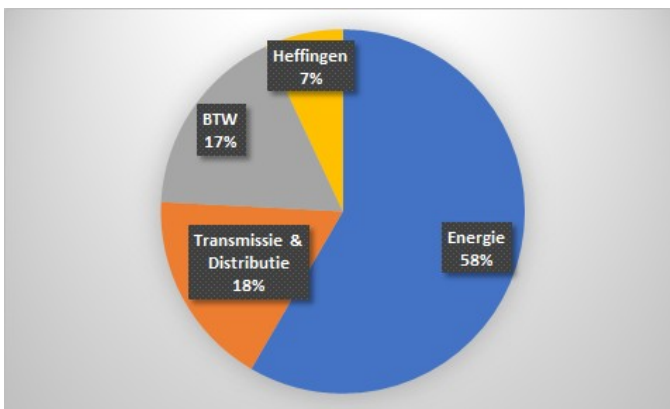
(Gemiddelde verbruiker (3,500 kWh), 1017,5 euro/jaar, prijzen september 2021)

Bron: CREG

Samenstelling gasfactuur

(Gemiddelde verbruiker (23,260 kWh), 1739,29 euro/jaar, prijzen september 2021)

Bron: CREG

1 3.500 kWh/jaar elektriciteit en 23.260 kWh/jaar voor gas

2 Gemiddelde prijzen van de maand september 2021, bron: CREG

<http://www.creg.info/Tarifs/Boordtabel-Tableaudebord/Nederlands/boordtab202109.pdf>

3 Bron: berekeningen van het Rekenhof in zijn advies van 12 maart 2020 op verschillende wetsvoorstellen

4 Cijfers september 2021, bron: CREG (<http://www.creg.info/Tarifs/Boordtabel-Tableaubord/Nederlands/boordtab202109.pdf>)